

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS-BEHANDLER	MØTE-DATO	SAK NR.
-----------	--------	----------------	-----------	---------

KONTROLLUTVALGET		RA	04.04.22	15/22
------------------	--	----	----------	-------

Behandling av saken:

Saksnr.: 15/22	Utvalg: Kontrollutvalget	Møtedato: 04.04.22
--------------------------	------------------------------------	------------------------------

Kontrollmuligheter og samordning av kontroll i interkommunale samarbeid

Saksdokumenter:

- Kontrollutvalgsboka «Om rolla og oppgåvene til kontrollutvalet», 3.utgåve. Oversikt over organisasjonsform, lovhjemmel og kontrollutvalget sine verktøy s. 51 – 52, vedlegg 1
- Eierskapsmelding Tynset kommune fra 2020. Eget vedlegg

Til diskusjon:

Etter ønske fra kontrollutvalgets leder er det ønskelig å se på hvilken rolle kontrollutvalget i Tynset skal ta når det gjelder kontroll av tjenesteområder hvor det er inngått ulike former for samarbeid. Det er ulike revisjonsløsninger i noen av samarbeidene, og det er behov for å koordinere aktivitetene slik at forvaltningsrevisjoner kan samordnes siden det skaper en bedre utnyttelse av ressursene.

Det gjelder særlig for vertskommunesamarbeid hvor Tynset har vertskommuneansvaret etter kommunelovens §20-2. I disse samarbeidene er det bare vertskommunen som kan foreta en kontroll.

Det legges opp til en drøfting av hvordan kontrollutvalget i Tynset bør jobbe videre med dette.

- Hva innebærer vertskommunesamarbeid etter kommunelovens kapittel 20? I disse samarbeidene kan det bare gjennomføres kontroll av kontrollutvalget i vertskommunen. Tynset er vertskommune for en del samarbeid, men hva innebærer det av kostnader og plikter i praksis, og hvordan vil Tynset ta en slik rolle?
- Skal kontrollutvalget ta initiativ til et felles møte med kommunene hvor Tynset inngår i et samarbeid med andre?
 - o Hvordan skal et slikt møte legges opp?
 - o Hvilken informasjon kan det være ønskelig å få på et slikt møte?
- Andre forhold som bør med i vurderingen?

Saksfremlegg:

Det er positivt at kontrollutvalget vil diskutere hvilken rolle de vil ta for kontrollarbeidet i interkommunale samarbeid. Det gjelder særlig interkommunale samarbeid som er organisert som administrative vertskommunesamarbeid etter kommunelovens §20-2 hvor Tynset kommune har vertskommuneansvaret i flere av samarbeidene. I henhold til kommunelovens § 20-9 er det kontrollutvalget i vertskommunen som fører kontroll med virksomheten i vertskommunen på vegne av alle deltakerne i vertskommunesamarbeidet.

MØTEBOK

Det har tidligere vært forsøkt med samarbeidsmøter mellom kontrollutvalgene i Nord-Østerdalen, men med ulike revisjonsordninger har det stoppet ved spørsmålet om kostnadsfordeling. Det er noe man i samarbeid må finne en løsning på. Tidspunktet for å ta et initiativ om samarbeidsmøte er gunstig av flere årsaker. Kontrollutvalgene har fungert en stund i inneværende periode og har fått litt oversikt over sin oppgave og behov. I et felles møte kan det komme frem behov som det er ønskelig å få undersøkt. Et initiativ for en felles møteplass skaper en fin mulighet til å kunne koordinere kontroller på lenger sikt. Dersom det tas initiativ til et felles møte som kan være et «samarbeidsforum» for prioritering av kontroll i ulike samarbeid, kan det gi nyttige innspill til risiko- og vesentlighetsvurderingen som skal gjennomføres i forkant av nye planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Når det gjelder interkommunalt samarbeid, så er det en måte kommuner kan utføre felles oppgaver på. Kommuneloven legger opp til en stor grad av organisasjonsfrihet for interkommunalt samarbeid. I kontrollutvalgsboka er det en oversikt over organisasjonsform, lovhjemmel og innsynsmulighet. Dette er vedlagt som vedlegg 1, og vi kommer mer inn på dette i den videre saksutredningen.

I eierskapsmeldingen til Tynset kommune er de ulike eierinteressene til Tynset kommune listet opp i en oversikt på side 24. Videre utover i meldinga er det satt inn informasjon om det enkelte samarbeidet. Nedenfor er dette forsøkt satt inn i en tabell. Informasjonen er noe ufullstendig, og det tas forbehold om feil.

Vertskommunesamarbeid etter kommunelovens kapittel 20

Vertskommunesamarbeid etter kommunelovens kapittel 20 er et forvaltningsorgan hvor kommunene i samarbeidet overlater utførelsen av de lovpålagte oppgavene til vertskommunen. Etablering av et vertskommunesamarbeid er frivillig og til grunn for samarbeidet skal det ligge en samarbeidsavtale. Kommuneloven stiller noen minimumskrav til samarbeidsavtalen mellom vertskommunen og samarbeidskommunen, se § 20-4. Avtalen kan også regulere andre forhold enn de obligatoriske.

Det finnes to modeller for interkommunalt samarbeid: administrativt vertskommunesamarbeid (kommunelovens §20-2) og vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd (kommunelovens §20-3). Hvilke typer saker som skal delegeres er bestemmende for valg av modell.

Der delegasjonen omfatter saker som normalt er delegert til administrasjonen og som ikke trenger politisk behandling, dvs. såkalt "ikke prinsipielle saker", vil administrativt vertskommunesamarbeid være tilstrekkelig.

I Tynset er det ingen samarbeid med felles folkevalgt nemnd ut fra de opplysningene som sekretariatet har fått.

Eieren er kommunen og eierorganet er kommunestyret. Kontrollutvalget har fullt innsyn etter kommunelovens §23-2, men det er bare vertskommunen som har fullt innsyn. Kontrollutvalget sitt verktøy er generelt tilsyn og forvaltningsrevisjon.

Område for samarbeid	Organisering	Vertskommune	Deltagende kommuner
Barnevernsamarbeid	Administrativt, kommuneloven §20-2	Tynset	Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga, Tynset

MØTEBOK

Geodata samarbeid	Administrativt, kommuneloven §20-2	Tynset	Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga, Tynset
Gudbrandsdal krisesenter (GKS IKS)	Administrativt, kommuneloven §20-2	Lillehammer	Alvdal, Folldal, Os, Rendalen, Stor-Elvdal, Tolga og Tynset har et samarbeid med GKS IKS om kjøp av krisesentertjenester. Disse kommunene har ikke eierandel i IKS-et
Landbruk og miljø	Administrativt, kommuneloven 20-2	Alvdal	Alvdal og Tynset
Legevaktordning	Administrativt, kommuneloven § 20-2	Tynset kommune administrerer ordningen	Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga og Tynset
Legevaktsentral	Administrativt, kommuneloven §20-2	Samarbeidsavtale mellom Sykehuset Innlandet, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen, Stor-Elvdal og Tolga Avtalen gjelder driften av et felles kommunikasjonssystem for legevakt. SI Tynset har driftsansvar. Kommunene utpeker en person med medisinsk faglig ansvar for tjenesten. Det utarbeides felles prosedyrer/internkontrollsystem for driften av legevaktsentralen.	
NAV	Administrativt, kommuneloven § 20-2	Tynset	Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga, Tynset
Pedagogisk- psykolog tjeneste (PPT)	Administrativt, kommuneloven § 20-2	Tynset	Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga, Tynset
Plan, byggesak og geodata (PBG)	Administrativt, kommuneloven § 20-2	Tynset	Alvdal og Tynset
Psykologtjeneste	Administrativt, kommuneloven § 20-2	Tynset	Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga, Tynset
Voksenopplæring	Administrativt, kommuneloven §20-2	Tynset	Alvdal, Folldal, Tolga, Tynset

Interkommunalt politisk råd, kommunelovens kap. 18

Forvaltningsorgan hvor to eller flere kommuner kan opprette et kommunalt oppgave-fellesskap til å løse felles oppgaver. Kontrollutvalget i den enkelte kommune kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll

MØTEBOK

Interkommunalt politisk råd for Nord-Østerdalen.

Deltagende kommuner er Rendalen, Tynset, Alvdal, Folldal, Tolga og Os.

IKA Opplandene – kommunalt oppgavefelleskap

Deltakernes arkiver håndteres, bevares og formidles i samsvar med arkivlovens formål og bestemmelser. Kommuner i Innlandet, delt ansvar.

Oppgavefelleskap med Innlandet fylkeskommune v/Innlandet fylkesarkiv som ivaretar den daglige administrasjonen. Samarbeidet er regulert av samarbeidsavtalen som er inngått mellom partene, og gjeldende Arkivinstruks for oppgavefelleskapet.

Kommunalt oppgavefelleskap, kommunelovens kap. 19

Det er et forvaltningsorgan hvor to eller flere kommuner kan innrette et kommunalt oppgavefelleskap for å løse felles oppgaver. Alle kommuner har myndighet og fullt innsyn. Det kan gjennomføres generelt tilsyn og forvaltningsrevisjon. Det ligger en avtale til grunn om et tjenestekjøp som regulerer hva som inngår i avtalen.

Sekretariats anmerkning:

Legevaktordning, legevaktsamarbeid og TTRAFO er oppgitt som interkommunalt samarbeid etter kommunelovens kapittel 20 i Tynset kommune sin eierskapsmelding (side 23). Dette omtales som tjenestekjøp og det er usikkert hvordan disse samarbeidene er organisert.

Område for samarbeid	Organisering	Vertskommune	Deltagende kommuner
Skolefaglig rådgivning	Tjenestekjøp for skolefaglig rådgivning. Administreres i praksis av utdanningssjefen i Tynset kommune. Utdanningssjefen er skolesamarbeidets tals- og kontaktperson ovenfor overordnet myndighet. Hver enkelt rektor sitter med selvstendig personal- og økonomiansvar.	Tynset kommune stiller skolefaglig kompetanse til rådighet for TATO.	Alvdal, Tynset, Tolga og Os. Samarbeidet medfører ikke overføring av myndighet fra kommunene
Ttrafo (Teater i Fjellregionen)	Tjenestekjøp	Tynset	Alvdal, Folldal, Os, Rendalen, Tolga, Tynset
Nord-Østerdal Musiker	Tjenestekjøp	Tolga kommune	Alvdal, Folldal, Rendalen, Tynset, Tolga og Os
Jordmorfølge-tjenesten	Tjenestekjøp		Alvdal, Folldal, Rendalen, Tynset, Tolga og Os

MØTEBOK

Interkommunale selskap (IKS)

Eget rettssubjekt som er regulert av IKS-loven. Et IKS er et selskap der bare kommuner kan delta, men det er rettslig og økonomisk adskilt fra deltakerkommunene. Kommunene som deltar er eiere, og representantskapet er eierorganet. Alle kommunene har fullt innsyn jamfør kommunelovens § 23-6. Det kan gjennomføres forvaltningsrevisjon og eierskapkontroll.

Område for samarbeid	Tema	Deltagende kommuner
IKT Fjellregionen IKS	Selskapet skal utvikle og etablere tekniske løsninger, samt drifte systemet for informasjons- og kommunikasjonsteknologi i eierkommunene på de områder der dette er kostnadseffektivt	Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga, Tynset.
Midt-Hedmark brann og redningsvesen IKS	Ivareta de til enhver tid lovpålagte oppgaver innen brann og redning. Gi innbyggerne en kvalitativ god og lik tjeneste på beredskap og forebygging.	Våler, Elverum, Trysil, Åsnes, Engerdal, Stor-Elvdal, Alvdal, Rendalen, Tynset (10,8 %), Folldal og Tolga

Aksjeselskap (AS)

Eget rettssubjekt som er regulert av aksjeloven. Dersom det er et heleid av kommunale aktører har kommunen fullt innsyn. Dersom AS'et er deleid av kommunale aktører (aksjeloven), må innsyn avtales eller baseres på åpne kilder. Det kan gjennomføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll etter at innsyn er avtalt. Eiere kan være kommuner og private aktører. Generalforsamling er eierorganet.

Område for samarbeid	Tema	Deltagende kommuner
FIAS AS	Ivareta eierkommunenes lovpålagte oppgaver innen renovasjon, samt avfallshåndtering og avfallsbehandling.	Holtålen, Røros, Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen, Stor-Elvdal og Engerdal.
Abakus AS	Sikre et systematisk samarbeid for at anskaffelsene i samarbeids- og eierkommunene blir gjennomført i henhold til lov og forskrift, på en tilfredsstillende og kostnadseffektiv måte	Ti kommuner i Sør- og Nord Østerdal samt Røros kommune som hver har 91 aksjer. Ved nyemisjon i 2019 kom ytterligere 3 kommuner til som hver eier 1 aksje.

MØTEBOK

Meskano AS	Oppfylle kommunens behov for å kunne tilby arbeidsplasser til personer som av ulike årsaker har problemer med å få innpass i det ordinære arbeidsmarkedet	Tynset, Alvdal, Os, Tolga, Folldal og Rendalen.
Kommunekraft AS	Selskapets formål er å formidle aksjeeiernes disponible kraft, herunder konsesjonskraft, og drive annen virksomhet tilknyttet slik formidling. Kommunekraft AS formidler eierkommunenes kraft til aktører i markedet enten ved salg eller ved å bistå ved inngåelse av avtale om forvaltning av kraft.	Kommunekraft eies av 125 kommuner, 7 fylkeskommuner og LVK.
Kvikne Rennebu Kraftlag AS	Kvikne Rennebu Kraftlag (KRK) har ikke som formål å skaffe aksjonærene økonomisk utbytte. Selskapets formål er å bidra til lokale allmennyttige tiltak og bistå lokalsamfunnet i Kvikne og Rennebu med trygge arbeidsplasser	Eid av fastboende med folkeregistrert adresse i Rennebu og Kvikne, samt firmaer som opererer i samme område
Rørosregionen Næringshage AS	Å bidra til økt verdiskapning i Rørosregionen gjennom nyskaping og innovasjon blant nye og eksisterende bedrifter.	Kommuner, fylkeskommuner og selskap i Fjellregionen.
Alvdal Skurlag AS	Mottak og foredling av tømmer og trelast, i første rekke fra Østerdalen og virksomhet som står i forbindelse med dette, samt deltakelse i andre selskaper. I tillegg kjøp og salg av byggevarer.	Kommuner, personer og selskap i området samt Glommen Mjøsen skog.
Anno Museum AS	Driftsselskap for aksjonærenes arbeid med innsamling, bevaring, forskning, forvaltning og formidling av natur- og kulturhistorie, herunder aktuelle fag- og forvaltningsoppgaver i h.h.t. lov eller separat beslutning, samt ivareta nasjonale og internasjonale oppgaver.	Museum i Hedmark
Nordavind DC Sites AS	Etablering av datalagringscentre.	Tynset kommune eier 7,7 %. Eies i tillegg av en rekke kommuner samt Eidsiva Vekst AS, Elverum Energi AS og Nord Østerdal Kraftlag SA

MØTEBOK

Fagopplæring i Fjellregionen	Fremmer fagopplæringen overfor privat og offentlig virksomhet i Fjellregionen.	Kommuner, fylkeskommuner og bedrifter.
------------------------------	--	--

Samvirkeforetak

Det er et eget rettssubjekt som er regulert av samvirkeoven. Eiere er medlemmene og eierorganet er årsmøtet. Innsyn må avtales eller baseres på åpne kilder. Det kan gjennomføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll etter at innsyn er avtalt.

Område for samarbeid	Tema	Deltagende kommuner
Nord-Østerdal kraftlag SA	Energiforsyning av Nord-Østerdal og hva som står i forbindelse med dette.	Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen og del av Sollia i Stor-Elvdal kommune.

Annet

Et eget rettssubjekt. Innsyn må avtales eller baseres på åpne kilder.

Område for samarbeid	Samarbeidsform	Tema
Destinasjon Røros	Forening/lag	Medlemsbasert med årsmøte og tjenestekjøp
Tynset Frivilligsentral	Stiftelse	Tynset Frivilligsentral skal stimulere til økt lokal frivillighet gjennom mobilisering til aktiviteter som styrker det sosiale fellesskapet i sitt nærmiljø, samt avhjelpe individuelle behov
Stiftelsen Nordøsterdalsmuseet	Stiftelse	Stiftelsen er eier av Museumssenteret Ramsmoen. I tillegg har stiftelsen et samordningsansvar for de museene i Nord-Østerdal som har avtale med stiftelsen
KLP	Gjensidig forsikringsselskap	Selskapets formål er å ivareta medlemmenes behov for tjenstepensjonsordninger

Konklusjon

MØTEBOK

Det er forsøkt å gi en oversikt over samarbeidsløsningene som Tynset kommune tar del i. På bakgrunn av fremlagt informasjon bes det om at kontrollutvalget vurderer det som stod i innledningen til saken, «Til diskusjon», og spørsmålsstillingene gjentas her:

- Hva innebærer vertskommunesamarbeid etter kommunelovens kapittel 20? I disse samarbeidene kan det bare gjennomføres kontroll av kontrollutvalget i vertskommunen. Tynset er vertskommune for en del samarbeid, men hva innebærer det av kostnader og plikter i praksis, og hvordan vil Tynset ta en slik rolle?
- Skal kontrollutvalget ta initiativ til et felles møte med kommunene hvor Tynset inngår i et samarbeid med andre?
 - o Hvordan skal et slikt møte legges opp?
 - o Hvilken informasjon kan det være ønskelig å få på et slikt møte?
- Andre forhold som bør med i vurderingen?

Kontaktperson for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i BDO, vil delta i saken for rådgivning og informasjon, og særlig om plikter knyttet til vertskommunen sitt ansvar i samarbeid etter kommunelovens §20-2(spørsmålsstilling 1).

Sekretariatet fremmer ingen forslag til innstilling siden det legges opp til en diskusjon om kontrollutvalget skal ta et initiativ til et felles møte med kommuner som har felles interessert i ulike samarbeidsordninger.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Behandling:

Kontrollutvalgets vedtak: